

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะเป็นเครื่องอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนประจำ ให้เราจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย เราเกิดมาเราก็ต้องมีที่พึ่งที่อาศัย เด็กเกิดมาต้องอาศัยพ่ออาศัยแม่ อาศัยพ่ออาศัยแม่เลี้ยงดูมา อาศัยพ่อแม่เลี้ยงดูมา ถ้าอาศัยพ่อแม่ สิ่งที่ว่าเราจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด เรามีธรรมในหัวใจ เรามีธรรมในหัวใจนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะว่าการเกิดเป็นมนุษย์แสนยาก ที่นี้การเกิดเป็นมนุษย์มันเป็นอริยทรัพย์ คำว่า “อริยทรัพย์” เพราะมนุษย์ทำได้ ทำชั่วก็ได้ ฉะนั้น มีคนบอกว่า การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แต่ทำไมมนุษย์เลวทราม มนุษย์ทำลายเขา มนุษย์เอาโรคเอาเปรียบ มนุษย์มีแต่เบียดเบียนคนอื่น

อันนั้นมนุษย์เกิดมา มนุสฺสตรึจจาโน มนุสฺสเปโต มนุษย์เจริญาน มนุษย์เปรต แต่ถ้า มนุสฺสเทโว เป็นมนุษย์เทวดา สิ่งที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์เพราะมนุษย์เกิดมา มนุษย์แยกแยะได้ มนุษย์ทำคุณงามความดีได้ เวลามนุษย์ทำคุณงามความดีได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดเป็นมนุษย์ไง ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตรัสรู้บนสวรรค์ล่ะ ไปเป็นตั้งแต่ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นอะไรก็ได้ ไปเกิดชั้นพรหม ตรัสรู้ชั้นพรหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าค้นคว้าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม “เราจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด เราจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” เพราะถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ เรามีธรรมเป็นที่พึ่งในหัวใจ เราจะไม่ทุกข์ไม่ร้อนจนเกินไป

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด” เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเป็นผู้ที่สอนเทวดา อินทร์ พรหม สอนมนุษย์ เวลานรกอเวจี สอนเขาไม่ได้

เวลาพระโมคคัลลานะไปเที่ยวสวรรค์ ไปเที่ยวนรก แล้วมาบอกว่าบ้านนั้นตระกูลนั้นชาตินั้น เวลาตายแล้วไปเสวยภพนั้นชาตินั้นๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับรองๆ ตลอดเลย นี่ไง มันเป็นผลของวิญญูๆ ใจ

ฉะนั้น เราเกิดเป็นมนุษย์ถึงเป็นอริยทรัพย์ เพราะมนุษย์เลือกเอา ทำคุณงามความดีก็ได้ ทำบาปอกุศลก็ได้ มนุษย์จะทำให้สูงส่งขนาดไหนก็ได้ แต่มนุษย์ก็มีเวรมีกรรมใจ เราเกิดมาเราก็ปรารถนาแต่สังคมที่ดี ปรารถนาสิ่งที่ดีงาม ทำไมเราเกิดมาแล้วเราต้องโดนเบียดเบียน โดนบีบบังคับ

การบีบบังคับเบียดเบียนนั้นมันเป็นเวรเป็นกรรม เพราะเราสร้างบุญสร้างกรรมของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา เกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แสนยากเพราะว่าการเกิดเป็นมนุษย์มันต้องมีมนุษย์สมบัติ มีศีล ๕ พอสมควรถึงเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าเกิดเป็นมนุษย์แล้ว มนุษย์เกิดมาแล้วมนุษย์ทำลายกันเพราะมนุษย์ที่ขาดความยังคิด มนุษย์ที่ขาดความยังคิด

มนุษย์ที่เวลาเกิดมาทุกข์จนเข็ญใจ เขาก็บอกว่าเขาเกิดมาแล้วเขาโดนสังคมรังแก เขาพยายามจะเอาโรคเอาเปรียบไป พยายามจะฟืนทน แต่มันเป็นเวรเป็นกรรมใจ เป็นเวรกรรมคือว่าเขาทำสิ่งใดก็แล้วแต่ วนมาก็อยู่ตรงที่เก่า เขาจะขวนขวายขนาดไหน เขาทำสิ่งใด ด้วยโอกาสและจังหวะของเขาต้องตกลงอย่างนั้น เพราะมันเป็นกรรมของเขา แต่ถ้าเขาทำคุณงามความดีของเขา เขาสร้างสมบุญญาธิการของเขา เวลาเขาทำอะไรเขาประสบความสำเร็จของเขา อันนั้นเพราะอะไร เพราะคุณงามความดีอันนั้นมันมาเจือจาง

เของมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด ถ้าธรรมก็เป็นอย่างไร ธรรมก็คือว่ามันเป็นสัจจะมันเป็นความจริง แต่เราเข้าใจสิ่งนั้นไม่ได้ ใจเราเข้าใจสิ่งนั้นไม่ได้ มนุษย์ถึงคิดกันขึ้นมา ความเสมอภาคๆ เกิดมาแล้วต้องมีความเสมอภาค ต้องเท่าเทียมกัน

มันจะเท่าเทียมกันที่ไหน มันไม่เทียมกันตรงความคิด ความคิดของคนมันเห็นแก่ตัว ความคิดของคนมันเบียดเบียนกัน ความคิดของคนมันทำร้ายกัน แต่คนที่ความคิดดีๆ เขาเกิดมาเขาคิดดี เขาทำคุณงามความดี เขาสะสมความดีของเขา เห็นไหม มันไม่เสมอกันตรงนั้นนะ มันไม่เสมอกันตรงความรู้สึกลึกซึ้งลึกซึ้งของคน คนที่เอาโรคเอาเปรียบขึ้นมา มันก็เอาเปรียบเขาตลอดไป นั่นด้วยเวรด้วยกรรมของเขา ด้วยความคิดของเขาว่าเอาโรคเอาเปรียบแล้วเขาจะได้ประโยชน์ของเขา นั่นประโยชน์อะไรนะ

สิ่งที่ได้มานะ มันเป็นวัตถุ วัตถุเจือจางกันได้ เราเกือบหนุ่กันก็ได้ แต่สิ่งที่การกระทำเรา มันเป็นกรรมทั้งนั้นนะ คนนะ คนที่มันทุกข์มันยากอยู่แล้ว ของเล็กน้อยก็มีคุณค่ามากกว่าเขา คนที่เขามีทรัพย์สมบัติของเขา เขามีมากของเขาจะ จะมีมากขนาดไหนก็เป็นของเล็กน้อยของเขา แล้วคนทุกข์คนจนของเขา เขาเดือดร้อนของเขา แล้วเราไปเอาโรคเอาเปรียบเขา นั้นนะ เวรกรรมทั้งนั้นนะ

ถ้าเวรกรรมแล้วทำไมทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทุกคนจะร้องเรียน เห็นไหม เราได้อยู่ คนคนนี้ ทำแต่บาปอกุศล ทำไมเขาอยู่ในสังคม เขาเซ็ดหน้าชูตาของเขา

มันเป็นการเข้าใจได้ยาก เข้าใจได้ยากเพราะอะไร กรรมเก่ากรรมใหม่ เขาต้องทำของเขา มา ทำของเขา มา เขาเกิดมาแล้ว เกิดมาเขามีโอกาสได้ทำคุณงามความดีของเขา แต่เขาไม่ได้ทำของเขา เขาทำแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวของเขา เขาไม่ทำประโยชน์ไ้

ถ้าทำประโยชน์ พระโพธิสัตว์ๆ คุณิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ เป็นหัวหน้าสัตว์ เวลานายพรานเขามาล่า เอาชีวิตเข้าแลกเลย เพื่อปกป้องลูกน้อง เวลาทำสิ่งใด เขาทำของเขา พระโพธิสัตว์เป็นอย่างนี้ เป็นเพราะเขาเสียสละชีวิตของเขา มา เขาคุ้มครองดูแล หมู่มณะของเขา เขาทำให้หมู่มณะเขามีความสุขๆ เขาทำอย่างนั้นเขาทำเพื่อประโยชน์กับเขา ประโยชน์กับใคร ประโยชน์กับคนอื่น แต่เขาเสียสละชีวิตของเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ทำอย่างนั้นนะ แล้วคนอย่างนั้นมันมีกี่คนละ

คนที่เห็นแก่ตัว คนที่ทำลายเขามันมหาศาล ฉะนั้น สิ่งที่มีมหาศาลมันก็เป็นปัจจุบัน

ปัจจุบัน เวลาเราเกิดบาดแผล เวลาเกิดบาดแผลสิ่งใด เราทำสิ่งใด เราต้องรักษาบาดแผล นั้น เพราะมันเป็นบาดแผลสด บาดแผลสดทำสิ่งใด เจออุบัติเหตุขึ้นมา มันเป็นเวรเป็นกรรม เจออุบัติเหตุ อุบัติเหตุเกิดจากอะไร? เกิดจากความประมาท เกิดจากความประมาท เกิดจากอุปกรรมของเรา มันบอกพร่อง เขาบอกว่ามันเป็นวิทยาศาสตร์ มันไม่มีเวรมีกรรมอะไรทั้งสิ้น

ถ้าไม่มีเวรไม่มีกรรมขึ้นมา ถ้าเราหมั่นซ่อมบำรุงของมัน เราก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุน้อยลง ถ้าเราไม่มีความประมาทไ้ แต่ความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำสิ่งต่างๆ ขึ้นมา มันเกิดขึ้นมา มันก็เป็นเวรเป็นกรรม มันเป็นบาดแผลสด บาดแผลสดเราก็รักษาของเรา

เราก็ดูแลของเรา เวลาขาดแคลนมันหายไปแล้วมันก็เป็นแผลเป็น ถ้าเป็นแผลเป็น แผลเป็นอันนั้น มันก็ฝังไปกับเรา ใครเจอสิ่งใดมันจะฝังใจไปอย่างนั้น

แล้วเวลาจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ พอเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มันฝังลงมาที่ใจนี้ มันเป็นจิตเป็นนิสัย เป็นความรู้สึกลึกซึ้ง ถ้าความรู้สึกลึกซึ้ง มันก็ต้องมาบ่มเพาะ เวลาบ่มเพาะขึ้นมา เรานักประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงความสงบของใจ ถ้าเวลาทำความสงบของใจ คนเราจิตนิสัยไม่เหมือนกัน คนอย่างหยาบ คนอย่างกลาง คนอย่างละเอียด คนที่ละเอียดเขาทำสิ่งใด เขาทำแล้วจิตเขาสงบได้ง่าย คนอย่างปานกลางต้องกระเสือกกระสนของเรา คนที่เป็นหยาบๆ มันทำสิ่งใดมันขาดตกบกพร่องไปทั้งนั้นนะ สิ่งนี้ที่ทำมาๆ มันจับมา จับมาเป็นแผลเป็นๆ มันเป็นแผลเป็นของใจ ใจมันมีแผลเป็นอย่างนั้น เวลามันเกิดมามันถึงมีความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้น

เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ถึงสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามามันลบล้าง ลบล้างมุมมองของเรา ทำความสงบ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธิเป็นสากลใจ สมาธิเป็นสากล คุณิ ลัทธศาสนาใดๆ เขาก็สอนทำสมาธิเหมือนกัน เขาก็ภูมิใจของเขา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีจณาสมาธิ-สัมมาสมาธิ สมาธิที่เป็นประโยชน์ สมาธินี้มีความสุขความสงบให้กับหัวใจดวงนี้ เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด มีสมาธิธรรม มีสติธรรม มีปัญญาธรรม ถ้าเธอมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด เรามีปัญญาของเรา

มนุษย์ มนุสสตรัจฉาโน มนุสสเปโต มนุสสเทโว เห็นไหม เรามีสติมีปัญญา เราก็คัดเลือก เราก็คัดแยกเอา คนเราเกิดมาชีวิตหนึ่ง ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราจะต้องมีมรณภัยรออยู่ข้างหน้า เราเราต้องจบชีวิตของเราไป แล้วชีวิตนี้เราจะคัดเลือก เราจะแยกแยะเอาสิ่งใด ถ้าเราเอาประโยชน์โลก เราก็เอาประโยชน์โลกของเรา ประโยชน์โลก เกิดมาคนมีปัจจัย ๔ คนถ้ามันขาดปัจจัย ๔ ชีวิตดำรงอยู่ไม่ได้ เวลาบวชพระขึ้นมา พระก็มีปัจจัย ๔ มีไตรจีวร มีบาตรอาหาร มีเครื่องนุ่งห่ม แล้วก็มียารักษาโรค แล้วมีที่พักอาศัย เรือนว่าง มันต้องมีปัจจัย ๔ เพื่อดำรงชีวิต ถ้าดำรงชีวิต เราแสวงหาของเราก็แสวงหาทางโลก ถ้าทางโลกก็เพื่อดำรงชีวิตๆ ใจ

แต่ถ้ามีสติมีปัญญา มันแยกแยะ ชีวิตก็มีเท่านั้น ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราทำสิ่งใดไว้ มันเป็นเรื่องชาติเรื่องตระกูลของเรา เพื่อความมั่นคงในชาติตระกูลของเรา คุณงามความดีเป็นรัฐบุรุษ เขาก็เพื่อประเทศชาติ เพื่อสังคม เพื่อสังคมมันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะ

ปรารถนาเป็นจักรพรรดิ ปรารถนาการเกิดที่ดีขึ้น ทำคุณงามความดีซบไว้ในหัวใจเป็นผลเป็นๆ เป็นจรตนิสัย

แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติต้องทำความสงบของใจ ลัทธิต่างๆ เขาบอกทำสมาธิ เหมือนกัน เขาก็มีการภาวนาของเขา ภาวนาของเขาโดยที่ศาสดาของเขา ศาสดาผู้มีกิเลส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาที่เป็นพระอรหันต์ เป็นผู้สิ้นกิเลส ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ ถ้าปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ เวลาเขาถามธรรมะขึ้นมา พระอรหันต์จะรู้แจ้ง โลกนอกโลกใน โลกนอกคือความเป็นอยู่ของเราที่นี่ โลกในก็โลกกิเลสของเราที่นี่

ถ้าโลกกิเลสของเรา จะทำอะไร จะชำระล้างกิเลสอย่างไร

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจมันก็เป็นสากล สัมมาสมาธิ ฤทธิชีไพร เขามีอยู่แล้ว เขาก็ทำสมาธิของเขา แต่สมาธิของเขาเป็นฌานโลกีย์ เป็นเรื่องโลก เรื่องโลกคือว่า ความรับรู้สึกของใจนี้ ถ้าใจนี้มีกำลังของมัน มันทำอะไรมันก็เป็นเรื่องฌานโลกีย์ มันเรื่อง อภิญญา เรื่องรู้วาระจิตต่างๆ ไอนั้นมันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมา คิด สมาธิ ปัญญา เรื่องมรรค ๘ มัชฌิมาปฏิปทา ความสมคูลของมัน ความสมคูลต่อเมื่อกิเลสมีอยู่ในดวงใจใด ดวงใจนั้นต้องทำความสงบของใจเข้ามา เธอจึงมีธรรมเป็นที่พึงเกิด

เวลามีสติปัญญาทางโลก สติปัญญาก็จะชวนขวยเอา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เรา ทำคุณงามความดีขนาดไหนมันก็เป็นอามิส มันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำคุณงามความดีขึ้นมา เกิดมาแล้วเขาสมความปรารถนาของเขา ชีวิตของเขาไม่ทุกข์เดือดร้อน จนเกินไป เพราะเขาได้สร้างคุณงามความดีของเขา เขารักษาสมบัติของเขา รักษาสมบัติของเขา มา รักษาสมบัติคือจรตนิสัยของเขาคิดแต่ความดี คนเราต่างกันที่ความคิด แต่ถ้าจรตนิสัยมัน สร้างบาปอกุศลมา สิ่งใดถ้าสร้างอกุศลมา เราเป็นคนทุกข์คนจน คนเข็ญใจ แต่คนเราไม่ใช่ดี เพราะการเกิด คนเราดีเพราะการกระทำ ถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา เราคัดแยกเอา

เราอยู่ทางโลก เราก็แสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิตในทางโลก แล้วชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดแล้วทำอะไรต่อ นี่ไง ถ้าทำอะไรต่อ เราก็จะชวนขวยของเรา เธอจึงมีธรรมเป็นที่พึงเกิด สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม ถ้าสติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม เราก็

ฝึกฝนของเราขึ้นมา ถ้าเราฝึกฝนๆ ขึ้นมา ถ้ามันสงบลงได้ มันระงับได้ นี่สัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิ

คนถ้าไม่มีสติปัญญา ก็บอกว่า “สมาธินี้เป็นนิพพานๆ เพราะนิพพานมันเป็นความว่าง ความว่าง มีความสุข เราไม่เคยเจอประสบการณ์อย่างนี้ จิตมันเคยมีแต่ความฟุ้งซ่าน จิตมันมีแต่ความตึงเครียดในหัวใจ มีแต่ความบีบคั้นในหัวใจ ใจมันสงบเข้ามา โอ๊ย! มันโล่งมันโล่งไปหมดเลย อ้อ! นิพพานเป็นอย่างนี้เอง” นี่มีจกมาแล้ว มีจกเพราะหลงไป หลงเห็นผิดก็เป็นที่มิจกสมาธิ

ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ มันสุขมันสงบแล้ว เรามีสติปัญญาของเรา เราฝึกฝนบ่อยครั้งเข้าๆ จนทำความสงบบ่อยๆ เข้า มันเป็นสมาธิ ความสงบบ่อยๆ เข้า เป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิแล้วฝึกหัดจนมีความชำนาญ จิตนี้ตั้งมั่น จิตนี้ตั้งมั่นเพราะอะไร เพราะธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เราทำเหตุของเรา เราเข้าเป็นสมาธิ คลายออกจากสมาธิมา เรารู้ เข้าไป เรารู้ ถ้ารู้แล้ว เรารำพึงไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นี่ไง ถ้ามันชำระล้าง มันจะชำระล้างอย่างนี้ไง ถ้ามันชำระล้างอย่างนี้

เราเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นมนุษย์ มีสติปัญญาก็สติปัญญาทางโลก ถ้าปัญญาทางโลก เราก็คัดแยกคัดเลือกเอา แต่เวลามีสติปัญญามากขึ้น เราทำอริยทรัพย์ เราทำคุณงามความดีจากภายใน สิ่งที่เป็นอริยทรัพย์ สิ่งที่เป็นอริยทรัพย์จากภายใน เวลานั้นสำรอกมันคายออกเป็นชั้นๆ เข้าไป ที่ว่าเป็นแปลเป็นๆ ใจ

เวลาแปลสดๆ แปลสดๆ ก็ชีวิตประจำวันนี่แหละ เวลานั้นทำไป เวลานั้นสะสมไปๆ มัน เป็นแปลเป็นของใจ เป็นจริตเป็นนิสัย แล้วใครจะไปสำรอกไปคายของมันได้ล่ะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้สำรอกคายมันออก ถ้าคายมันออก ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ที่สุดแล้วมันไปไหนต่อ มันก็เวียนว่ายตายเกิด เพราะมันมีแรงขับ เพราะมันมีกิเลสมีตัณหาความทะยานอยาก มันมีความผูกพันของมัน แต่เวลาเราพิจารณาไป มันพิจารณาไป มันไปสำรอก มันไปคายของมัน ถ้าคายของมัน มันคายได้ เองจึงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด แล้วทำคืออย่างนี้มันเกิดมาจากไหน

เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลามีสติ เรารู้จักมีสติ พอเรามีสมาธิ เรารู้จักมีสมาธิ แล้วปัญญามันเป็นอย่างนี้ แล้วมรรค ๘ มรรค ๘ มันก็ศีล สมาธิ ปัญญา เวลานั้นมีธรรมเป็นที่พึ่ง

เถิด ธรรมมันเกิดขึ้นกลางหัวใจ มันสดๆ ร้อนๆ เวลาธรรมจักร จักรมันหมุน จักรมันเคลื่อนไป มันเคลื่อนไปที่ไหนละ ธรรมจักรๆ เราก็กราบไหว้กันว่าเป็นสัตตลักขณณ์ แต่เวลาจักรมันเคลื่อน ปัญญามันเคลื่อนพร้อมกับศีล สมาธิ ปัญญาที่เคลื่อนในหัวใจ ที่มันจับเคลื่อนไป

นี่ไง ที่บอกว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ มนุษย์มีคุณค่า ก็มีคุณค่าตรงนี้ เทวดา อินทร์ พรหมเขาก็เพลินในชีวิตของเขา เขาเกิดแล้ว อุบัติแล้ว เขาก็เพลินในชีวิตของเขา เพราะมันเป็นทิพย์ พอถึงที่สุดแล้ว พออาหารมันหมดไป เขาก็ต้องตายไป พรหมไปอยู่บนพรหม เวลาเขาหมดอายุขัยของเขา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันต้องสิ้นสุดของมัน เวลามันติดสุขอย่างนั้นมันจะมีปัญญาอะไรขึ้นมา มันพอใจในความเป็นไปของเขา

ไอ้เราเป็นมนุษย์ๆ ทุกข์ๆ ยากๆ ไม่หาอาหารก็เลี้ยงชีวิตนี้ไม่ได้ ไม่มีที่พึ่งอาศัยมันก็ทุกข์ มันก็ยากของมัน มันบีบคั้นขึ้นมา มันเดือนสติๆ ตลอดเวลานี้ไง มนุษย์ที่มันประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้ไง ประเสริฐคือว่ามันต้องมีอาหาร ต้องมีที่อยู่อาศัย ต้องมียารักษาโรคดำรงชีวิต

แล้วดำรงชีวิตไว้ทำไม ดำรงชีวิตไว้รอวันตายใช่ไหม รอวันตายแล้วก็ทำบุญมาเยอะก็จะไปเกิดบนสวรรค์ใช่ไหม แล้วก็เวียนลงมาอีกนะสิ

นี่ไง ถ้ามันประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้ไง มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เป็นอริยทรัพย์เพราะมนุษย์มันแยกแยะได้ มันบีบคั้นหัวใจเราได้ แต่เวลาเราบอกว่ามนุษย์มันทำลาย

อันนั้นมันเป็นบาปเป็นกรรมของเขา มันไม่ใช่ของเรา มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ แต่มนุษย์ทำลายมากนะ ชีวิตสัตว์เป็นอาหารของมนุษย์ มนุษย์เอาชีวิตเขามาเป็นประโยชน์กับตนทั้งนั้นเลย ไหนว่าประเสริฐไง อย่างนี้เขาก็เลยกินมังสวิรัตินี้ไง ไม่ฆ่าสัตว์

มนุษย์ประเสริฐ มนุษย์ประเสริฐมันก็จะไปคดไปโกงมันอยู่นั่น มังสวิรัตินั้นก็ยังไปโกงกันอยู่นั่น

นี่ไง มนุษย์ประเสริฐที่ไหน? มันประเสริฐในหัวใจไง มันประเสริฐในหัวใจ มันประเสริฐตามความจริง เธอจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราค้นคว้าของเราเอง สิ่งที่เราศึกษามา ศึกษาจากธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาจากครูบาอาจารย์ แล้วฝึกหัด ฝึกหัดให้มันเป็นขึ้นมา ถ้าเป็นขึ้นมา มันประเสริฐตรงนี้ แล้วประเสริฐแล้วมันสาธุ

หลวงตานะ เวลาท่านบรรลุนิกรรม กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว กราบแล้วกราบเล่า กราบแล้วกราบเล่า มันซาบซึ่งบุญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “มันจะสอนใครได้หนอ” มันละเอียดลึกซึ้งจนเกินไป แต่สุดท้ายแล้วเพราะว่าเป็นผลของวิญญูะไร เพราะคนทำบุญมาเยอะ คนทำบุญมาเยอะ สหชาติ เกิดร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเทศนาว่าการไป คนที่รู้ได้ก็มี แต่ส่วนใหญ่แล้วจะว่ามีคบอด

ทีนี้เวลาหลวงตาท่านมาทำของท่าน ท่านก็คิดของท่าน ท่านพูดเองว่า พอสำเร็จแล้วมันจะสอนใครได้ ใครจะรู้ได้แบบนี้ แต่ก็ย้อนกลับมา เราเป็นใคร เราก็เป็นมนุษย์เหมือนกัน เราก็ขวนขวายเหมือนกัน เราก็ทำเหมือนกัน

นี่ไง ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์ประเสริฐๆ ประเสริฐตรงนี้ไง ประเสริฐตรงมนุษย์ทำได้ มนุษย์แก้ไขกิเลสได้ มนุษย์ชำระล้างกิเลสในหัวใจได้ แล้วพอชำระล้างกิเลสในหัวใจได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีชีวิตอยู่ ๔๕ ปี สอุปาทิสถนิพพาน มนุษย์ที่เป็นพระอรหันต์ มนุษย์ที่ไม่มีกิเลส อยู่ทางโลกนี้อีก ๔๕ ปี สัตว์ประเสริฐประเสริฐตรงนี้ แล้วประเสริฐตรงนี้ เรามาทำบุญกุศลกันก็เพื่อเหตุนี้ไง สร้างบุญญาธิการ สร้างบุญญาธิการคือสร้างกำลังใจของเรา ถ้ากำลังใจของเรา มันจะคิดต่าง คิดต่างจากโลกเขา

โลกเขาจมปลักกันอยู่อย่างนั้น เราจะหาทางออกๆ แต่เราก็ต้องมีอาชีพ เราก็ต้องทำหน้าที่ของเรา แต่ถ้าจริงจัง มาบวช จบเลย คนเขาส่งเสริมเยอะแยะ คนที่เขาอยากมีคุณงามความดี คนที่เขาอยากได้บุญกุศล เขาส่งเสริมเราอยู่แล้ว ไม่ต้องห่วงเลยว่าไม่มีปัจจัยเครื่องอาศัย มีอยู่แล้ว แต่เราใจเราไม่ไหว เราไม่สู้เอง เราอยากจะทำดีๆ สุกๆ อยู่อย่างนั้นนะ อยากอยู่กับโลกเขา แล้วเขาเซ็ดชูบูชาเราด้วย

คนเหมือนคน ใครมันจะยอมใคร กิเลสมันจะนั่งอยู่บนหัวคนนะ ทั้งๆ ที่มันอยู่บนหัวใจไม่พอที่มันอยู่ มันจะไปอยู่บนหัวคนคนอื่นด้วย จะเหยียบย่ำเขาไปทั่ว แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติ มันอ่อนน้อมถ่อมตน สูงสุดสู่สามัญ ดูรงข้าวเวลามันออก มันน้อมลงต่ำ ครูบาอาจารย์ของเราเนะ เวลาชีวิตประจำวันท่านอ่อนน้อมถ่อมตนทั้งนั้นนะ ท่านไม่อยากมีปัญหาใคร แต่เวลาแสดงธรรม หลวงปู่มัน “ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น” นี่คือสัจธรรม เธอจึงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่างมีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย เอวัง